

CIS DE STRANDJUTTER

*Hij kent het strand als geen ander.
Strandjutter is zijn passie en passie
is er om gedeeld te worden met anderen.
Klaar om je te laten inwijden in de mysteries
van de meest gekke strandvondsten?*

DRIUVEN OP HET STRAND?

Een groepje bijna zwarte bolletjes op het strand, dat valt op natuurlijk. Wandelaars komen in het voorjaar dan ook wel vaker met de vraag: "Ik heb op het strand iets gevonden, het ziet eruit als een tros druiven, wat zou dat kunnen zijn?". En dan weet ik meteen waar de klepel hangt. De vondst is zo typisch dat de beschrijving eigenlijk alleen kan slaan op het legsel van een inktvis, meer bepaald van een zeekat of *Sepia officinalis*.

Die typische legsels spoelen in het voorjaar aan. Dan komen de volwassen zeekatten immers dicht onder de kust om zich voort te planten. Onmiddellijk na de paring begint het vrouwtje met het leggen van de eitjes. Eén voor één maakt ze de eitjes vast aan uitstekende voorwerpen op de zeebodem zoals wieren, poliepenkolonies of stukjes touw of gaas. Elk eitje meet ongeveer 1-2 cm en is omgeven met een kapsel dat uit verschillende lagen is opgebouwd. Dezelfde kleurstof ('inkt') die inktvissen in het rond spuiten om bij verstoring belagers te misleiden en af te schudden, wendt de zeekat ook aan om het omhulsel van de eitjes te kleuren. De inkt bestaat uit het zwarte pigment melanine en uit mucus (slijmstof), wat de inkt meer samenhang bezorgt. Soms is de kleurstof op en dan kun je in de nu doorzichtige eitjes de jonge inktvisjes zien. Na het afzetten worden de eitjes aan hun lot overgelaten. Het uitsluipen van de jonge inktvisjes duurt gemiddeld twee maanden. Bij laat in het voorjaar aangespoelde eieren zijn de kleine inktvisjes dikwijls al zo ver ontwikkeld dat je, na het voorzichtig verwijderen van de zwarte beschermkap van een eitje, het mini-inktvisje kunt zien bewegen in zijn doorzichtig omhulsel. Je kunt zelfs het kleine inktvisje helemaal uit zijn omhulsel halen en laten zwemmen in één van de achtergebleven waterplassen op het strand ('zwinnen' of 'kellen'). Jonge inktvisjes groeien snel en leven vooral van kleine kreeftjes.

■ Deze merkwaardige hoop gelei kun je ook aan onze kust aantreffen. Het zijn de eistrengen van pijlinktvis, losgeslagen van de zeebodem door stormweer of bodemberoering en door een ongunstige wind op het strand geworpen

■ Deze donkere trossen kun je wel eens op het strand aantreffen. Ze zien er misschien wel als druiven uit, maar in werkelijkheid zijn het de legsels van de zeekat, een soort inktvis

KWALLEN DIE ER GEEN ZIJN

Nog in het voorjaar kun je de legsels van een andere inktvissoort aantreffen. Als wandelaars een beschrijving geven van "een slijmerige massa die eruit ziet als een kwal", dan gaat het vrijwel zeker om de legsels van pijlinktvis. Ook pijlinktvis zoeken in het voorjaar ondiep water op om zich voort te planten. Zij plaatsen hun eitjes in lange gelatineuse strengen, net asperges, die vastgemaakt worden aan uitsteeksels op de zeebodem.

Elke streng bevat tientallen eitjes in een geleachtig omhulsel. Meerdere, dergelijke strengen worden samen afgezet, dikwijls ook door verschillende dieren waardoor soms grote clusters ontstaan. De eitjes van deze pijlinktvis zijn niet donker gekleurd maar geelachtig door carotenoiden - dezelfde kleurstoffen die wortels en tomaten hun oranje-rode kleur geven.

EN WAT MOETEN ZE OP EEN STRAND?

Beide soorten hebben dus uitstekende voorwerpen nodig om hun eieren aan vast te maken. Daarom hebben duikers in de Oosterschelde op verschillende plaatsen speciale constructies neergelaten opdat inktvissen er hun eieren aan zouden kunnen bevestigen, wat ze dan ook gretig doen. Soms komen ze los als gevolg van het omwoelen van de zeebodem door stormweer of boomkorvisserij. Als de wind dan ongunstig is spoelen ze aan. Anders kennen die eimassa's - die nochtans eiwitrijk en dus voedzaam zijn - weinig vijanden. Hoe dat komt blijft vooralsnog een raadsel.

Francis Kerckhof